

Social- och omsorgsförvaltningen
Åsa Åbom

2024-10-15

Dnr SON 2022-604
Dnr KS 2024-485

Social- och omsorgsnämnden

Kommunövergripande handlingsplan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, samt sexuellt våld oberoende av relation - antagande

Förslag till social- och omsorgsnämndens beslut

1. Socialförvaltningens förslag godkänns.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Kommunövergripande handlingsplan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, samt sexuellt våld oberoende av relation antas i enlighet med Socialförvaltningens förslag.

Ärende

I samband med att uppföljningen av handlingsplan för arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, samt aktivitetsplan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck, beslutade social- och omsorgsnämnden den 21 juni 2024, § 108, att en ny kommunövergripande handlingsplan skulle tas fram. Den nya handlingsplanen skulle omfatta hela det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet: "Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet." I arbetet med framtagande av ny handlingsplan har ett antal inriktningar inom delmålet bedömts särskilt angelägna att prioritera de närmast följande åren. Dessa omfattar; våld i ungas parrelationer, våld mot äldre, eftervåld, barn och unga som riskerar att föras utomlands, hedersrelaterat våld mot särskilt sårbara grupper, sexuella trakasserier, grooming, och sex mot ersättning.

Handlingsplanen innehåller inte några aktiviteter som ska genomföras eftersom dessa istället ska beskrivas i den kommungemensamma åtgärdsplanen för det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Ett syfte med handlingsplanen är således att fungera som ett stöd vid framtagande av åtgärder och aktiviteter till åtgärdsplanen. Uppföljning föreslås ske årligen inom ramen för det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet, samt genom att det jämställdhetsboksut som tas fram vartannat år följer upp samtliga jämställdhetspolitiska delmål.

Socialförvaltningen föreslår social- och omsorgsnämnden föreslå kommunstyrelsen anta förslaget till en kommunövergripande handlingsplan.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Kommunövergripande handlingsplan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, samt sexuellt våld oberoende av relation - antagande, 2024-10-15

Bilaga – Förslag till Handlingsplan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt sexuellt våld oberoende av relation

Bakgrund

2018 antog kommunstyrelsen en kommunövergripande handlingsplan för arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. För att ytterligare förstärka arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck antog social- och omsorgsnämnden 2022 en kommunövergripande aktivitetsplan. Båda dessa planer följdes upp under våren 2023 och i samband med att social- och omsorgsnämnden godkände uppföljningen togs beslut om en ny kommungemensam handlingsplan med utgångspunkt i det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet: "Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet."

Parallellt med uppföljningen av handlings- och aktivitetsplanen pågick ett arbete med att ta fram en ny ledningsmodell och ett nytt program för det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet i kommunen. Programmet innehåller tre målområden, vilka samtliga rör det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet. Prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuell exploatering av barn inryms i programmets målområde "Ökad trygghet och minskad brottslighet kopplat till organiserad brottslighet och våldsbejakande extremism", våld i nära relation och våld som motiveras av heder i målområdet "Ökad trygghet och minskad brottslighet kopplat till våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck", och det våld, från oönskade kommentarer till allvarligt våld, som kvinnor och flickor utsätts för på gator och torg i målområdet "Ökad trygghet och minskad brottslighet kopplat till allmän plats".

Under hösten 2023 påbörjades således ett arbete med att ta fram en ny handlingsplan utifrån förutsättningarna att dels utöka, från våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck till alla våldsformer som omfattas av det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet, dels avgränsa till inriktningar, det vill säga en handlingsplan utan specifika åtgärder och aktiviteter. Detta med anledning av att åtgärder och aktiviteter ska redovisas i åtgärdsplan för det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. Processen med framtagande av ny handlingsplan har letts av socialförvaltningen, men skett i samverkan med den redan befintliga strategiska kommunövergripande arbetsgruppen som är kopplad till nuvarande handlingsplan mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

Inledningsvis åskådliggjordes de våldsformer som omfattas av det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet genom en indelning i tre områden; våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, samt sexuellt våld oberoende av relation. Arbetsgruppen identifierade därefter inriktningar och behov inom respektive område som bedömdes särskilt angelägna att prioritera de närmast följande åren. Inriktningarna togs fram med utgångspunkt i konventioner och strategier som anger viljeinriktning, såsom Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet,

Istanbulkonventionen, och den nationella strategin för att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor. Arbetsgruppen tog även del av lokala och regionala dokument som rör jämställdhet, våld, mäns våld mot kvinnor, samt att professionellas samlade erfarenhet och kompetens var vägledande.

De inriktningar som föreslås är; våld i ungas parrelationer, våld mot äldre, eftervåld, barn och unga som riskerar att föras utomlands, hedersrelaterat våld mot särskilt sårbara grupper, sexuella trakasserier, grooming, och sex mot ersättning. Vidare finns till varje inriktning behov på universell och selektiv nivå, det vill säga insatser för att förebygga att våld alls uppstår, och behov på indikerad nivå, det vill säga stöd och skydd till personer som redan har erfarenheter av våld. För att handlingsplanen ska kunna fungera som ett stöd vid framtagande av åtgärder och aktiviteter till åtgärdsplanen för det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet har behoven tydliggjorts med förändringsfaktorer som bedöms möta behoven, möjliga målgrupper för insatserna, samt exempel på insatser som förutsätts kunna leda till den önskade förändringen. Viktigt att ha i åtanke är att de inriktningar som identifierats bedöms vara sådana där ett särskilt utvecklingsbehov föreligger. Alla övriga insatser som har bäring på det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet, och som ingår i kommunens ansvar, behöver fortfarande genomföras, och sannolikt också utvecklas, även om de inte nämns specifikt i handlingsplanen.

Som framkommit ovan så inryms arbetet för att nå det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet i ledningsmodellen för det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. Att inkludera våldsprevention i det brottspreventiva och trygghetsskapande arbetet har dock inte varit någon självklarhet tidigare, vare sig i Linköping eller nationellt, varför det bedöms vara av stor vikt att noga följa att det könsrelaterade våldet ges tillräckligt med utrymme. Därav anses det nödvändigt att även fortsättningsvis ha en särskild arbetsgrupp kopplad till denna handlingsplan med uppdraget att följa och verka för handlingsplanens omsättning i praktiken. Arbetsgruppen behöver vidare kunna fungera som en länk till och från samordnings- och beredningsgruppen för det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. I nuläget är det Socialförvaltningen som har det övergripande ansvaret för handlingsplanen och utser sammankallande och bör således också vara den förvaltning som har huvudansvaret för informationsöverföring mellan arbetsgruppen och samordnings- och beredningsgruppen. Gruppen bör bestå av representanter från kommunens samtliga förvaltningar och, med anledning av att handlingsplanen spänner över samtliga målområden i programmet för det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet, bör det i gruppen ingå minst en representant från kommunens säkerhetsorganisation.

Ekonomiska konsekvenser

Eventuella kostnader som kan uppstå finansieras inom ram av respektive nämnd och hanteras inom respektive nämnds internbudgetarbete alternativt i kommande budgetberedning.

Kommunala mål

Ett tryggt och säkert Linköping
 Ett Linköping med minskad segregation
 Lättillgänglig, god och jämlik välfärd
 Skolor med fokus på kunskap och studiero

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Linköpings kommuns arbete för jämställdhet utgår ifrån jämställdhetsmål definierade i Agenda 2030, CEMR-deklarationen och de nationella jämställdhetspolitiska målen. Med anledning av att handlingsplanen utgår från det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet, och därmed avser att bidra till ökad måluppfyllelse av detsamma, är någon mer omfattande jämställdhetsanalys inte påkallad.

Samråd

Under perioden 19 april till och med den 13 juni genomfördes ett förvaltningsövergripande samråd på tjänstepersonnivå där samtliga kommunala förvaltningar har givits möjlighet att lämna synpunkter på förslaget till handlingsplan. Synpunkter från förvaltningarna var bland annat:

Vård och omsorgsförvaltningen bedömde att ekonomiskt våld eller våld genom försummelse, särskilt när det gäller våld mot äldre personer, kan behöva belysas.

Exempel på insatser i form av specifika metoder, arbetssätt, insatser som beskrevs i samrådsversionen i syfte att vägleda vid utformning av åtgärder i respektive förvaltning och nämnd bedömdes av flera förvaltningar som otydligt, vilket medfört att dessa tagits bort ur förslaget till handlingsplan.

Uppföljning och utvärdering

Åtgärder och aktiviteter kopplade till denna handlingsplan beskrivs i den kommungemensamma åtgärdsplanen för det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet i Linköpings kommun, vilken följs upp årligen. Därutöver tar kommunen fram ett jämställdhetsbokslut vartannat år där de jämställdhetspolitiska målen, däribland att mäns våld mot kvinnor ska upphöra, följs upp. I Jämställdhetsbokslutet bör det således redovisas hur de identifierade inriktningarna i denna handlingsplan kommer till uttryck i åtgärder och aktiviteter i åtgärdsplanen för det brottsförebyggande och

trygghetsskapande arbetet, samt hur de svarar mot den nationella och lokala lägesbilden.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Information eller förhandling enligt medbestämmandelagen är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Social- och omsorgsförvaltningen

Paul Håkansson

Yvonne Thilander

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen